

Saat 18,30 da gelen bir İngiliz telgrafına göre

Vaziyet vehame- tini kaybetmedi!

Çörçil'in Avam Kamarasındaki beyanatı:

"Belçika ve şimalî Fransadaki müttefik orduların cenupla alâkaları kesilmesi tehlikesi vardır.,

Alman radyoları bildiriyor:

**Eski Başkumandan
Gamlen intihar etmiş!**

**Müttefik ordu-
lar henüz taar-
ruza geçmedi**

Manş limanlarına nüfuza çalışan Alman
kolları şiddetle bombalandı

Fransızlar, Alman işgaline geçen
mühim bir mintakayı geri aldılar

Londra 23 (Radyo saat 18) — Başvekil Çörçil bugün öğleden son-
ra Avam kamarasında verdiği beyanatta, Fransadaki müttefik kuv-
vetlerin vehim vaziyetlerini anlatmış ve eczümle şu izahı ver-
miştir:

"Almankıtalrı, bazı köprülerin havaya uçurulmamış olmasın-
dan istifade ederek, Fransaya girmişler ve şimali garbi istikame-
tinde oldukça ilerlemişlerdir. Bugün, Albevil düşman elinde bu-
lunmaktadır ve Belçikadaki, Şimalî Fransadaki müttefik kuvvetle-
rin, cenupla alâkaları kesilmesi tehlikesi vardır. Halen, Bolonya
(Şimalî garbi Fransa) da şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.
Hangi noktaların düşman elinde olduğunu kat'iyetle söylemek
mümkün değildir. Alman hava kuvvetleri de muharebede, motorlú
kıtalrı yardımcı faaliyette bulunmaktadır. General Veygan
müttefik kuvvetlerin başında harekâtı idare etmektedir.

GAMLEN İNTİHAR ETMİŞ!

Londra, 23 (A.A. Saat 18,30) — Salâhiyyetlar Londra mahfel-
lerinden askeri vaziyet hakkında Röyter'e öğleden sonra aşağıda-
kı malûmat verilmiştir:

Londraya gelen haberler, Fransada müttefik ordular arasın-
daki gediğin hâlâ mevcut olduğunu göstermektedir. Maamafih
vaziyet çok karanlık bulunmaktadır ve saatten saate olup biteni
(Devamı 2 nci sayfada)

EN SON DAKIKA

**Bir İngiliz mebusu
tevkif edildi**

Londra, 23 (A.A.) — İngi-
liz parlamento azasından yüzbaş
Ramsey, bu sabah tevkif edilmiş
ve Londradaki Brikston hapisha-
nesine sevk edilmiştir.

Bu tevkif, bugün Avam kama-
rasında celse açılır açılmaz bildiril-
miştir. Avam kamarası reisi, Ram-
seyin millî müdafaa kanunları hü-
kümüne göre tevkif edildiği hak-
kında dahiliye nezaretinden bir tez-
kere almış olduğunu söylemiştir.

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat

Müdüğü :

HASAN RASIM US

Basıldığı yer :

VAKIT MATBAASI

Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

23

MAYIS 1940
PERŞEMBE

Numara : 260 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Türk Hava Kurumu 7 nci kurultayı münasebetile

**Göklerimizi
kanatsız bırak-
mıyacağız**

Başvekitin mühim beyanatı

"Karşısında bulunduğumuz dünya vaziyeti,
havacılık hususuna ne kadar ehemmiyet ver-
mek lâzımgeldiğini bir kere daha isbat etti.,

Ankara, 23 (A.A.) — Türk Hava Kurumu yedinci kurultayı bu-
gün saat 10 da Halkevinde toplanmıştır.

İçtimada Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ile Baş-
vekil Dr. Refik Saydam, vekiller, parti genel sekreteri Fikri Tüzer,
parti umumî idare heyeti ve iş grubu idare heyeti azaları, mebuslar,
vekilâtlar ve müesseseler erkânı, matbuat mümessilleri hazır bulun-
maktaydılar.

Celse açılmadan önce, yoklama yapılmış ve bütün delegelerin
hazır bulundukları tesbit edildikten sonra Başvekil Dr. Refik Say-
dam alkışlar arasında kürsiye geçerek aşağıdaki açış nutkunu söyle-
miştir:

"Sayın reisimiz, sayın kurultay

azası,

Türk Hava Kurumunun yedinci

kurultayını açıyorum. Kurultayın

bu toplantısının, havacılığın bütün

dünyada hemen her meselenin ba-

suna alndığı bir zamana tesadüf

etmesi, her vaktinden fazla fazla

vatandaşları alâkadar edeceğine

şüphe yoktur.

On beşinci çalışma yılını bitiren

Türk Hava Kurumu, havacı gençlik

yetistirmek ve Türk hava ordusu-

na yedek kuvvet hazırlamak vazie-

tesinde son bir senedenberi daha

verimli bir şekilde çalışmaktadır.

Bu çalışmayı kurultayın yakından

görecak takdir buyuracağına ve
yurt ihtiyacına daha elverişli bir
şekilde tanzim edeceğine şüphe
etmiyorum.

Karşısında bulunduğumuz dünya
vaziyeti, havacılık hususuna ne
kadar ehemmiyet vermek lâzım
geldiğini bir kere daha isbat etti.

Binaenaleyh Türk Hava Kurumu
nün çalışmalarının da o nisbette
ağır ve üzerine aldığı hizmetlerin o
derece mesuliyetli olduğunu gözö-

nünde tutarak kurultayın eski me-
saiyi tetkik ederken, gelecek se-
neler işlerini de dikkatle tesbit et-
mesi lâzımgelir. Bunu bilhassa

(Devamı 2 nci sayfada)

**Yugoslav
ordusu**

Eski Sırp komitecile-

rinden mürekkep

60 bin kişilik

bir teşekkül

kazandı

**Yugoslavyaya konser
vermeğe gelen müzis-
yenlerin bagajlarında**

silâhlar bulundu!

(Yazısı 2 nci sayfada)

**Beşinci kolon Ameri-
kada harekete geçti!**

**Lindberg, Hitler ve Göring
namına mı konuşuyor?**

Bir senato azası, "bize tecavüzü kimse düşünmüyor!,"
diyen Lindberg'e şiddetle hücum etti

Newyork, 23 (A.A.) — Senato azasından James

Byrnes radyo ile şu beyanatta bulunmuştur:

"Ne albay Lindberg ve ne de herhangi başka

bir tayyareci, Birleşik Amerikanın harici siyase-

ti hakkında söz söyleyecek sıfatı haiz değildir.

Bu beyanat pazar günü Lindberg tarafından radyo

ile yapılan, ve hükümetçe itihaz edilen mü-
dafaa tedbirlerini tenkid eden konuşmaya, hükû-

metin cevabını teşkil etmektedir.

Byrnes şunları ilâve etmiştir. Beşinci kolon

Amerikada da harekete geçmiştir. Bilerek veya

bilmiyerek Amerikanın müdafaa tedbirini gecik-

tirenler beşinci kolonun en iyi istinatgâhını ve

en iyi teşekküllerini teşkil etmektedir. Lind-

berg, bize tecavüz etmeği kimse düşünmüyor

dediği zaman, Hitlerin veya Göringin namına

söz söylemeye teşvuk eder.

(Devamı 2 nci sayfada)

Universite Rektörü Cemil Bilsel

**Universite rektörünün
gazetemize beyanatı**

**Üniversitemize getireceğimiz profesör-
lerin birinci derecede âlim olması şart**

**Universite talimatnamesinde tadilat yapılacak
— Bu sene Üniversitede diplomalar büyük
merâsimle tevzi edilecek**

(Yazısı 2 nci sayfada)

DEN SONRA GELEN Haberler

Resmî Tebliğler

İngiliz hava nezareti bildiriyor

Londra, 23 (A.A.) — Hava Nezaretinin tebliği: Dün İngiliz bombardman tayyareleri Manş limanlarına doğru nüfuz eden Alman kollarını müteaddit defalar seri dalgalar halinde bombalamışlardır. Bu kollar havadan maruz kaldıkları bombardmanlardan sonra havadan bakıldığı zaman bir keşmekeş manzarası arz ediyordu. Ekseriya karada kargaşalık o kadar büyük oluyordu ki, tayyareler düşmanı tanıyabilmek için bombardmanları kesmeğe mecbur kalyorlardı. Alman askerleri yol üzerinde kaçmakta olan mültecilere karşıyordu. Almanların doldurduğu bir yol üzerinde yeşille boyanmış 40 - 50 kadar Alman kamyonu vardı. Bunlar o mültecilerin arabaları ve seyir hasta arabalarıyla o kadar karışmıştı ki, tayyarelerimiz 300 metre kadar indikleri halde bunların üzerine ateş etmeğe cesaret edememişlerdir. Daha ileride beş kilometre uzunluğunda bir zırhlı araba kolu tayyarelerimiz tarafından bombardman edilmiş ve müteaddit araba yanmıştır. Abbeville giden yol üzerinde zırhlı arabalardan ve birçok motosikletli kuvvetlerden müteşekkıl bir seri kol görülmüş ve muvaffakiyetle bombardman edilmiştir. Keza hafif zırhlı arabalardan müteşekkıl diğer bir kol da Abbeville civarında bir ormana gizlenmiş olduğu halde tayyareden müteşekkıl bir filomuz tarafından yakalanmış ve 150 ağır bomba atılmak suretile bombardman edilmiştir.

Alman başkumandanlığı bildiriyor

Berlin, 23 (A.A.) — Alman Başkumandanlığının tebliği: Landresde, Escourt üzerinden yapılan Alman taarruzu, şiddetli düşman mukavemeti karşılığı için yavaş ilerlemektedir. Valenciya civarında, çarpışmalar vukua gelmektedir. Valenciyanın cenubu şarkısında, Fransız kuvvetlerinin iltica etmiş oldukları Mormal ormanları temizlenmiştir. Düşman zırhlı kıtalarının Cambrai cephesini yarmak teşebbüsleri dün tekrarlanmış, fakat düşmana büyük zayıat verdiren Alman ordusu ve hava kuvvetleri arasında ki işbirliği ile akmı bırakılmıştır. Artois'ın garbinde gediğin açılmış olduğu mahalden kalkan Alman kıtaları, Valenciya - Calais istikametine doğru ilerlemektedir. Somme'den Müze kadar bütün cephe intidamca, düşman mukavemet göstermektedir.

Liyej istihkamlarında, ikinci modern inşaatı teşkil eden Battice kalesi, 2 subay ve 600 erden mürekkep müdafilerle Alman kıtalarına teslim olmuştur. Namürün cenubundaki cephede düşman hâlâ müteaddit kaleleri elinde tutmaktadır.

Alman hava kuvvetlerinin hücumları, her şeyden evvel, düşman gerilerindeki münakalâta, rûcât halindeki kollar ve Flandres'e Lerde ve Artois'daki asker tahşışatlarına tevcih olmuştur.

Manş sahilleri önünde faaliyette bulunan ordu keşif tayyarelerinin harekâtı neticesinde, takriben 20 bin tonlâto mecmu hacminde bulunan 3 nakliye gemisi ile bir sarnıç gemisi batırılmıştır. Bir torpido muhribi ciddi hasara uğratılmış Dünkerk ve Duvres kaleleri inşaatı muvaffakiyetle bombardman edilmiştir. Alman bahriyesine ait seri motorbotlar, torpillemek suretile Dünkerk önünde bir düşman torpido muhribini batırmışlardır.

Hava kuvvetlerinin faaliyeti, hava geraiati dolayısıyla iki taraftan da mahdud olarak cereyan etmiştir. Düşman 9 tayyare kaybetmiştir. 5 Alman tayyaresi kayıptır.

Narvik civarında bir muharebe kruvazörüne tam bomba isabeti vaki olmuştur. Bundan başka 300 tonlâtoluk bir nakliye gemisi batırılmış, bir diğeri de ciddi surette hasara uğratılmıştır. Birçok mühimmat depolarında yangın çıkarılmıştır. Düşmanın takviye kolları dağıtılmış ve bataryalara ve rihümlara muvaffakiyetli hücumlar yapılmıştır.

Geçen gece düşman, gayri askerî hedeflere karşı hücumlarına devam etmiştir. Holânda Nymegue ve Vaalvaven İngiliz tayyarelerinin hücumuna uğramıştır. Birçok sivil ölü vardır.

Göklerimizi kanatsız bırakmayacağız

(Baştarafı 1 inci sayfada) tebarüz ettirmek isterim.

Sayın arkadaşlar,

1935 kurultayında aziz millî gefimizizin bütün vatandaşları ikaz eden işaretlerinden bugüne kadar geçen zamanda, dünya hâdiselerinin aldığı manzara, millî havacılık meselelerine verilen ehemmiyetin ne kadar yerinde olduğunu isbat etmiştir. Hava hâkimiyetinin, yurt müdafaasından oynadığı rolün ne olduğunu bugün bilmeyen kalmamıştır, kanaatin'deyim. Bir müdafaanın korunması, yahut bir taarruzun başarılması, herşeyden evvel, hava hâkimiyetini icap ettiriyor. Memleketin düşman tayyarelerine karşı müdafaasında gene tayyarenin yer müdafaasından ziyade tesiri olduğunu son dünya vakayii isbat etmiş bulunuyor.

Tayyareciliğimize verdiğimiz emek ve vermeğe çalıştığımız vüs'at bu noktadan çok yerindedir. Türk tayyare kurumunun elyevm sarfettiği emeğin büyük ve verimli olduğunu ve bunu iftiharla gördüğümüzü huzurunuzda söylemekle sevinç duyuyorum.

Kurumun yetistirdiği yüzlerce genç ve gürbüz tayyareci ve hava ordumuza yaptığı yardımlar, bu iftihar ve sevincimizin birer nümunesidir. Bütün bunlar, Türk havacılığına her gün biraz daha fazla yardım etmek, biraz daha fazla kuvvet vermek için bizi teşvik ediyor. Ve Türk Milletini de bu cepheden daha alâkalı görmek istiyoruz.

Aziz arkadaşlarım,

Dünya milletleri arasında biz de, göklerimiz kanatsız bırakılmak için gücümüzün yettiği bütün teşebbüslere, bütün çarelere başvurmak mecburiyetindeyiz bu zaruret her vatan ferdine duyurmak vazifemizdir ve bunu kurultayın başlıca meşğul olacağı bir

mesele olarak görüyorum. Bu düşünceye sizlerin de iştirak e deçenize kanaatim vardır. Bi-naenaleyh, kurultayın dört sene de bir kere değil, her sene toplanarak vatanın her köşesinden gelen âzalarile kurumun âzalarile kurumun çalışmalarını yakından görmelerini ve tetkik etmelerini nizamname tadilinde gözönünde bulundurmanızı rica edeceğim. Bu suretile, bir sene zarfındaki çalışmayı ve terakkiyi vatanın her tarafına ulaştırmak mümkün olacaktır, zannedirim. Çalışmalarınızda muvaffak yet diler, hepinizi sevgi ile selâmlarım."

Londra radyosunun Türkçe neşriyatı

Londra, (A.A.) — İngiliz radyosu, bugünden itibaren programında bazı tadilat yapmıştır. Ve bu meydana türkçe haberler, Türkiye saati ile saat 20.10 geçe verilecektir.

Romanyada seferberlik tecrübesi

Paris, 23 (Hususi) — Bükreş'ten gelen haberlere göre Rumen ordusunun aldığı tedbirler 30 gün sürmektedir. Romanyada bütün ihtiyatlar silâh altındadır. Bu hakiki bir seferberlik tecrübesidir.

Çiyano işkodraya gitti

Tiran, 23 (A.A.) — Kont Ciyano işkodraya hareket etmiştir.

Vaziyet vahametini muhafaza ediyor

ALMAN GAZETELERİNİN ESKİ NEŞESİ KALMADI

Zürich, 23 (A.A.) — Zürichen Zeitung gazetesinin Berlin muhabiri bugünkü Alman gazetelerinde daha az bir sevk ve heyecan müşahade ve tespit etmektedir. Muhabir diyor ki:

"Son Alman tebliği, müttefiklerin şiddetli mukabil taarruzları cereyan ettiği ve âkibet teayyün etmedikçe müttefikler safında bir çöküntüden bahsetmeğe imkân olmadığını göstermektedir."

İNGİLİZ CEPHESİ MUKAVEMET EDİYOR

Londra, 23 (A.A.) — Dün akşam Londra'ya gelen malûmata göre, İngiliz cephesi dün her noktada mukavemet etmiş ve İngiliz zayıatı olmamıştır.

İngilizler Aras ile Douai arasında bölgede mukabil hücumda bulunmuşlarsa da netice henüz öğrenilememiştir.

Belçikalılar Scheldt'teki noktadan geçmeğe muvaffak olan Alman kıtalarına mukabil hücumda bulunmuşlardır. Bu mukabil hücumlar muvaffakiyetle neticelenmiştir.

FRANSIZ AĞIR TOPLARI FAALİYETTE

Paris, 23 (Hususi) — Somdan Södan'e kadar uzayan cephe üzerinde bugün öğleden sonra Fransız ağır topları faaliyete başlamıştır.

Valensiye - Kambre hattındaki muharebelerin neticesi malûm değildir. Bu mntakada şiddetli çarpışmalar devam etmektedir.

Almanların Manş sahillerine kadar sarkan kuvvetleri motosikletli ve mitralyözli otomobillerden mürekkep ufak bir keşif mntakasıdır. 1914 de de Almanlar bu şekilde daha iç kasabalara kadar girmeğe muvaffak olmuşlardır.

Senjol ve Montrö'e kadar gelmeğe muvaffak olan Alman kıtaları sadece bir miktar motosikletli askerlerden ibarettir.

(Baştarafı 1 inci sayfada) kat'i surette öğrenmek maddeten imkânsızdır. Vaziyet vahim olmakta devam ediyor. Müttefikler arasındaki ittibat hâlâ tehlike halinde sanılmaktadır.

Alman motörlü kuvvetleri, gedikten geçmekte, telefon hatlarını kesmekte, merkezi noktaları tahrip etmektedir. Çarpışma mntakalarını terkeden büyük miktarda muhacirler de vaziyeti daha ziyade güçleştirmektedir.

İngilizlerin dünyaptıkları mukabil taarruz neticesinde elde edilen ilk muvaffakiyet sebebiyle fazla nikbinlikte bulunmak doğru değildir. Şu cihet tebarüz ettirmektedir ki, bu umumî tablonun küçük bir kısmıdır. Maamafih, İngilizler çok mükemmel harp etmektedir. Şimdiye kadar buraya gelen haberlere göre, İngilizler 400 Alman esir almışlar ve 300 Alman öldürmüşlerdir. Bundan başka İngilizler bir çok da tank tahrip etmişlerdir.

Alman motörlü cüzütalarının verdiği noktalar hakkında sarih tafsilat vermek imkânsızdır. Bunlar bir şehre girmekte, bu şehri almış olduklarını bildirmekte fakat, biraz sonra bu şehri terk etmektedirler.

Londraya gelen haberler, büyük mikyasta bir mukabil taarruza daha geçilmiş olduğunu bildirmektedir. Maamafih mukabil taarruz her dakika başliyabilir.

Manş limanlarının ağır bir bombardmana tâbi oldukları muhakkaktır. Maamafih bu limanlar istimal edilemeyecek hale gelmiş değildir. Alman radyosu, General Gamlenin intihar ettiği hakkında bazı haberler yaymıştır. Londradaki salâhiyyetlar Fransız mahfilleri bu haberin tamamıyla asılsız olduğunu söylemektedir.

Diğer taraftan İngiliz kuvvetleri başkumandanı general Gorton İngiltereye dönmüş olduğu haberi de yalanlanmaktadır.

Paris, 23 (A.A.) — Fransız genel kurmayı namına söz söylemeğe salâhiyyetlar zatın bu sabah bildirdiğine göre, müttefikler, Cambrai ile Valenciennes arasında çok şiddetli çarpışmayı müteakip, dün öğleden sonra, Cambre civarına kadar olan araziyi geri almışlardır. Müttefikler bu araziyi dün sabah kaybetmişlerdi. Cambrai civarında, hâlâ ilk devresinde bulunan çarpışma, birbirini takip eden med ve cezir halinde devam etmektedir.

İyi haber alan Fransız askerî mahfillerinde, vaziyetin umumiyet itibarile Fransızlar lehine inkişaf etmekte olduğu söylenmektedir.

Londra, 23 (A.A.) — Kral George, yarın Grenvich saati ile saat 20 de imparatorluk günü dolayısıyla radyoda bir nutuk söyleyecektir.

BELÇİKA KRALI FRANSAYA GELDİ

Berlin, 23 (Radyo) — Le Havre'den bildiriliyor: Belçika Kralı Leopold, ailesiyle beraber, Fransız sahilinde Le Havre'ye varmış olmuştur. Kral ailesi geyrin civarındaki bir köşkte ikamet edecektir.

Yugoslav ordusu

Belgrad, 23 (A.A.) — Kral nâibinin tasdikine iktiran eden bir emirname ile, Yugoslav ordusuna yeni bir teşekkül ilâve edilmiştir.

Bu yeni teşekkül, eski Sırp komitelerinden ve Çetniklerden mürekkep 60.000 kişiyi ihtiva edecektir.

Seyyar ufak müfrezelere ayrılarak olan bu teşekkül, vatanın enerjilik ve tam müdafaasına yardım edilecektir. Vazifesinin esasını beşinci kolon ile uğraşmak ve aynı zamanda düşman hatlarının arkasından tahribat yapmak teşkil edecektir.

Şimalî Yugoslavyadan, polis in faaliyeti hakkında haberler gelmektedir. Birçok motosikletler müsadere edilmiştir.

Belgrad, 23 (A.A.) — Havas: Bundan üç gün evvel burada bir konser verecek olan Berlin filarmonik orkestrasının bu konserinden, müzisyenler Belgrada geldiği halde son dakikada vazgeçmişlerdir. Bunun hakiki sebebinin müzisyenlerin ve bunlara refakat eden teknisyen, gazeteci vesair kimselerin ceman 500 kişilik bu kafilenin bagajlarında silâhlar bulunmuş olması teşkil ettiği söylenmektedir.

Müzisyenlerin bagajlarında silâh bulunması üzerine bunlar ve refakatlerindeki eşhas, derhal Yugoslavyayı terk etmeğe davet olunmuştur.

Üniversite rektörünün beyanâtı

Universite rektörü Cemil Bilsel, bugün kendisiyle görüşen bir muharririmize, Üniversite imtihanları ve fakültelerin muhtelif işleri etrafında beyanatta bulunmuştur. Cemil Bilsel demiştir ki:

"Her fakültede, bugüne kadar tam bir hızla devam eden dersler, iki gün sonra sona erecektir.

Talebemiz de, profesörlerimiz de ders yılının son günlerinde dahi derslere başladığımız günler kadar heveslidirler. Arızasız geçen tahsil yılımızın verimi elbette iyi olacaktır. Bunu gösteren en iyi delil, dil imtihanıdır. Dil imtihanının birinci ve ikinci gününe girmesi lazım gelen talebe yekûnu 1787 dir. Yalnız bunlardan 32 kişiyi girmemiştir. Muvaffakiyet nisbeti de vüzde 79 dur. Diğer günlerin de verimi aynı nisbette beklenebilir.

DIPLOMA TEVZİ GÜNÜ BÜYÜK MERASİM YAPILACAK

Bütün fakültelerde imtihanlara aym 31 inde başlanacaktır. Yalnız Tıp Fakültesinin son sınıf doktora imtihanlarına daha evvel başlanmıştır.

Üniversitenin nasıl çalıştığını iftiharla gördüğümüz bütün talebesine imtihanlara başlama gününde muvaffakiyet dilerim. Bütün imtihanlar haziran 29 unda bitmiş olacaktır. Temmuzun beşinci cuma günü üniversitede büyük merasimle diploma tevzi edilecektir. Hükû.

met reisimizin ve Maarif Vekilimizin huzurunda üniversite ilk defa olarak bu merasimi yapacaktır. Mezuniyet sınıfı bu yıl 851 kişidir. Bunların çoğunun ilk devrede mezun olabileceğini tahmin ediyoruz. Her yıl mezunların sayısı kemiyet ve keyfiyetce artan üniversitede bu seneki mezunlar bundan evvelki yıllara nazaran üstündür.

ÜNİVERSİTEME HARIQTEN GETİRECEĞİZ PROFESÖRLER

Üniversite bu yıl kadrosunda dokuz eksik profesör derslere bağlandı. Profesörlerin ikisi manilleri sebebiyle gelemediler. Bunlar da göz ve birinci Şiruji profesörleridir. Diğerleri eczacı fakültesinin Şimî farmasatik ve Şimî golinik ve Şimî ndüstriyel, hukuk felsefesi, ikinci kadın ve doğum ile matematik ve İngiliz dili profesörleridir.

Fakülteler bu dokuz profesörün eksikliğini telâfi etmek için fazla gayret sarfetmişler ve eksiksizli duyurmuşlardır. Bundan dolayı fakültelerin sarfettikleri emeklere teşekkür etmeği bir borç bilirim. Şimî formasunik profesörlüğüne

DALADYE, AMERİKA ELÇİSİLE GÖRÜŞTÜ Paris, 23 (A.A.) — Hariciye razırı, Daladye dün öğleden sonra Amerika büyük elçisi Bullitti' karbul etmiştir.

ALMAN DONANMASININ YENİ ZAYIATI

Paris, 23 (Hususi) — Fransız amiralligi tarafından resmen tebliğ olunduğuna göre, Holânda adaları mntakasında ve Şimal denizindeki harekâtta Alman donanması Doris denizaltı gemisini, Aduva torpitosunu ve bir mayın gemisini kaybetmiştir.

İNGİLİZ MÜHİMMAT NAZİRİNİN BEYANATI

Londra, 23 (A.A.) — Mühimmat nazırı Morrison radyo vasıtasıyla negredilen bir nutukta istihsalin süratle çoğaltılmasına çalışmak için ahaliyi teşvik etmektedir.

"Bu anda, yapılacak yegâne şey, cismimiz, azmimiz ve fikrimiz büyük bir gayretle çalıştırmaktan ibarettir. Bu gayreti sarfetmeğe derhal başlamak lazımdır. Harbin bütün tazyik üzerinde bulunduğu bu anda, faaliyetimizi de çoğaltmak lazımdır. Bu gayretin süratle çoğaltılması ve hedefleri de genişlemelidir: Pek daha çok obüs, pek daha çok tank ve pek daha çok top. Bunlar, oğullarımıza vücutlarını muhafaza için yapacağımız bir o kadar kalkan demektir. Zaferimizin garantisini bunlar teşkil edecektir. Fakat, bunları da vücuda getirmek lazımdır.

Mazideki hatalarımız her ne olursa olsun, bizim, maneviyatımız ve manevi kaynaklarımız düşmanlarımızın hummalı ve başküklerinin propagandası ile hayallerle dolu maneviyatından çok daha kuvvetli ve çok daha derindir. Bizim kaynaklarımız hiçbir zaman düşman tarafından mat edilemez.

Kendi kudret ve kuvvetimizi müshade etmekle seneviniz. Ve bu kudretimizi, şimdi, bu gece, yarın ve nihâf zafere kadar, her an iftihar edelim.

Parolamız şudur: "İş başma, ve harbin bizi icbar ettiği süratle çalışalım."

tayin edilen profesör Dükenuevo ordudan terhis uzun sürmüş olmak itibarile bir ay evvel gelmiş, işe başlamıştır. Şimî Galinit profesörlüğüne tayin edilen Zürih üniversitesi profesörlerinden Rozantanel bir eylüde gelecektir.

Şimî Endüstriyel profesörlüğüne tayin edilen Polonyalı Kozmurski ile bir yıllık mukavele akdedilmiştir. İngiliz dili için Kembriç ve Oksford üniversiteleri birer namzet göstermişlerdir. Edebiyat fakültesi profesörler meclisi bunlardan birini seçecektir. Diğer kürsüler için muhaberelerimiz devam etmektedir.

Biz ancak birinci derecede bir âlim arıyoruz. Ve böyle olmadıkça üniversitemize bir ecnebi getirmekte fayda görmüyoruz.

ON BİR DOÇENTLİK İÇİN İMTİHAN AÇILDI

Sene başında doçentlik kadrosunda da terfiler ilâveler dolayısıyla on dört yer açıldı. Bunlardan dört tanesine talip çıkmadı. Tıbbi âlim olan doçentlerin yapılmasında olan imtihanları bitmek üzeredir. Diğer fakültelerin imtihanları bittikten sonra kazananlar belli olacaktır. Yeniden on bir doçentlik için imtihan açılmıştır.

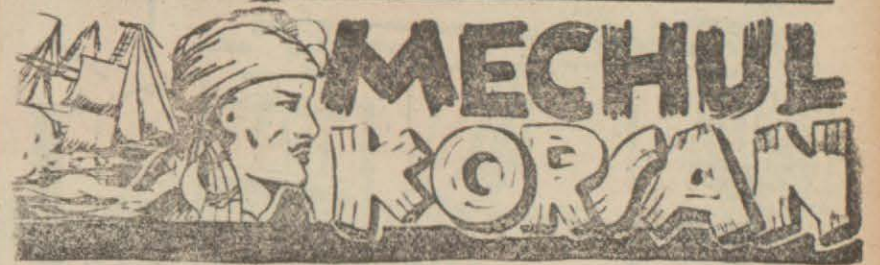
ÜNİVERSİTE TİMATNAME SINDE TADİLAT YAPILACAK

Üniversitenin yedinci senesi bitmekte olduğu için tecrübeler ve yeni ihtiyaçlara göre talimatnamede lüzumlu tadilatı yapmak için bazı fakültelerde çalışma vardır. Tıp fakültesi staj müddetini arttırmak için programlarında tadilat yapılmaktadır. Üniversiteye ait olmyan hastanelerde 408 yataktan istifade meselesi hasyın ve kilimizin teşebbüsü ile tahakkuk etmek üzeredir.

Üniversite talimatnamesinde dahi değişimler yapmak için çalışmalar başlanmıştır.

ÜNİVERSİTE HAFTASI

Açış nutkunda da haber verdiğimiz gibi ilk üniversite haftası Millî Şefin menleketi demir ağar la ören demiryolu siyasetine şükran borcu olarak Erzurum açacağımız üniversite haftası temmuzun on birinde açılmış olacaktır.

No. 117

Yazan: Orhan Rahmi Gökçe

Doğan doğrudur, rahat rahat esnedi, uzun uzun gerindi ve gene koltuklardan birine kendini attı. Karyolalarda yan gelecek zamanda değildi. Ayak üstü, askerce iş görmek lazımdır.

Kısa bir düşünce hulâsası yapıtı:

— Ne hadiseler Allahım, diye mırıldandı ne hadiseler? Bu defa da Mehlikayı kurtarırsam artık geyiklere ayak basmam; lânet olsun toprak yüzüne!

Biraz sonra derin bir uykuya dalmıştı. Fakat, tam dört saat sonra kurulu bir saat gibi kalkınca, yumuşak bir battaniye ile örtülü bulunduğunu gördü, gülümsemi.

Bu, İrini'nin şarışın Rum fındıkçısının marifeti olacaktı.

Bu şarışın kız, Doğan'ın ruhu'nu her zaman gıcıkliyordu. Kız da ona karşı, aşka benzeyen derin bir meyil gösteriyordu.

Doğan eve gelince, başkalaşmış, eli ayağına dolayordu.

Doğan ayağa kalktı. Vücudu'nu oğuşturdu. Yorgunluğu da, uykusuzluğu da gitmişti. Kapı tıkradı. Başını çevirdi. O hismetçi kızdı. Güldü:

— Gel bakalım güzel kız!

Hizmetçi kız, bir reverans yaptı. Bu iltifat, onu heyecana düştürmüştü. Birkaç adım yaklaştı. Ellerini, önlüğünün kenarlarına götürdü. Bu kenarlarla oynamaya başladı. Dudakları, kıpkızıl kızın. Gözlerini haliyle dikmiş, güllüvü ve bu esnada pembe yanaklarının üstünde iki çukur beliriyordu. Uzun, sık ve simsiyah kirpikleri, iri gözlerinin altına koyu gölgeler serpiyordu.

Doğan kendi kendine:

— Hay şeytan hay!

Diye mırıldandı. Sonra sordu:

— Beni sen mi örttün!

Hizmetçi kızın sesi de o kadar tatlı, o kadar yumuşak ve güzeldi ki...

— Ben örttüm asilzadem. Üşürsünüz diye korktum da...

— Teşekkür ederim. Bana yemek, şarap hazırla...

— Hemen şimdi... Fakat biraz gecikirim kusuruma bakmayın, çünkü diğer iki arkadaşım bugün izinli kıtıldılar.

Doğan güldü:

— Nisanlıları var galiba...

— Evet asilzadem...

Doğan kıza yaklaştı. Çenesinden tutup başını kaldırdı ve gözlerinin içine baktı:

Ne güzel, ne derin bakışlı gözleri vardı bu kızmın?

— Senin de nisanlın vardır tabii. Ve nisanlım, benim gibi güzel bir kıza malikiyetinden kim bilir ne kadar mesut, ne kadar mağrurdur?

Kız titriyordu. Gözlerini kapıya doğru çevirdi ve kurtuldu.

— Hayır, benim nisanlım yok...

Ve koşarak çıktı, güttü. Doğan kendi kendine güldü ve başını salladı:

— Olur şey değil... Evli bir kadının evinde, böyle bir kız muhakkak ki, ev sahibesi aleyhi ne tehlikeli olabilir. Neredeyse, Mehlikaya da, İriniye de hıyanet edecektim. Bu kızmın yanında insan, kızmın ateşin üstüne oturtulmuş kazan gibi ismıyor ve kaynamaya başlıyor.

Doğan, böylece mırıldanarak

yanbaşındaki bir odanın kapısını açtı.

Burası, İrini'nin, Doğan için hazırladığı bir tuvalet odasıydı. Güzelce yıkandı. Dalgah, yumuşak, uzun saçlarını taradı. Tam hatlar şeklini yeni almış bryıkları düzeltti. İrini'nin kullandığı hususi esanslardan biraz aldı. Tam bu sırada genç kız, gümüş bir tepsi içinde, yemekleri, meyvaları, sövüğüleri, kırtarmaları ve şarapları taşımağa başlamıştı...

Doğan masaya baktı:

— Oh, oh, oh!.. Bir aş için mukemmel bir sofrası... Ne o, şarap kadehi bir tane mi getirdin?

Hizmetçi kız şaşırarak:

— Evet, çünkü prensesin geleceğini hiç zannetmiyorum.

Doğan, kızın yanına bir fiske vurdu:

— Prensesen bahsetmiyorum. Sen, bizzat sen, benimle bir kadeh içmek istemez misin?

Genç kız tatlı bir saadetle pembeleşti, gözleri dumanlanır gibi oldu.

— Oh 'diye kekeleydi' isterim. Fakat... Şey...

— Fakat ne demek?

— Beni af buyurun asilzadem. Prensesime sadıkım, ona hüme'tim, ona sevgim vardır...

— Sen, iyi bir kızsın da... Fakat bununla prensese ihanet etmiş oluyorsun ki...

Doğan farkına vardı:

Genç kız heyecanlarla sarsılıyordu...

— Haydi, ben öyle istiyorum; bir kadeh daha getir...

Genç kız tereddüt ve bir nevi sersemlik içinde, ağır ağır odadan çıktı. Doğan arkasından ona bakıyordu. Uzun bir boyu, geniş omuzları vardı. Yürürken muntazam, yuvarlak kalçaları, lâtif ihinalarını tamamlıya gösteriyordu. Kalçadan aşağıya urun ve gayet düğüldü.

Genç kız, ikinci tepsiyi de getirmişti, fakat gene kadeh yoktu...

— Şu halde ikimiz bir kadehten içeriz...

Genç kız yalvarır gibi oldu:

— Beni affedin... Affedin...

Doğan onu birdenbire kollarından yakaladı:

— Niçin... Söyle bakayım, niçin istemiyorsun...

— Bilmem... Bilmem... Kollarımı bırakın, ateş gibi yakıyorsa nuz insanı...

— İçeceksin...

— Hayır!.. Yapmayım...

Doğan, genç kızmın kollarını bırakarak, fakat zavallı, manyatize edilmiş gibi, oracıktan ayrılmıyordu, bir adım bile atamıyordu. Doğan kadehini doldurdu.

Yarısını içti ve kıza uzattı:

— İç!

Genç kız, sanki demin yalvaran, itiraz eden insan değilmiş gibi, kadehi aldı ve dudaklarına götürdü. Gözlerini kapayarak, ağır ağır, yudum yudum hepsini içti.

— Şimdi de otur bakalım!

Genç kız, uykudan uyanmış gibi etrafına baktı ve oturdu. Gözlerini Doğan'a dikmişti.

— Başka içmez misin?

— Sız bilirsiniz...

— Şu halde iç!

Genç kız, biraz sonra sarhoş olmuştu. Onun sarhoşluğu da bir tuhaftı:

(Devamı var)

KADARGELİN Haberler

Alman ordusunun ilerleyişi durduruldu

HADİSELER

Dahilde:

• Cumhuriyet İsmet İnönü dün öğleden sonra Büyük Millet Meclisi'ndeki hususi dairesinde meşgul olmuştur.

• 999 senesi ilkinikânunu beşinci gecesi Kemerburgaza bağlı Piriççi köyünü soygun maksadıyla basarak Halil adında birini öldüren ve Mehmet, Yağar ve Mustafa'yı yaralayan kiptilerin muhakemeleri dün birinci ağır ceza mahkemesinde bitmiş ve karar bildirilmiştir.

Bunlardan soygun maksadıyla Halil'i öldürdüğü sabit olan Resulün ceza kanununun 450 nci maddesi muvabince idamına, Kayanın 7, Mustafa, Mehmet ve Ahmedin dörder sene hapislerine ve Niyazın da berasetine karar verilmiştir.

• Belediye kooperatifinin ismi "Vilayet ve belediye memurları istihlak kooperatifi", olarak değiştirilmiştir.

• İstanbul'da üç aylık stok yapılmaması hakkında vilayet ve belediye ceza alikadar makamlara müracaat edilmiştir. İstanbul aylık ihtiyacı 300 bin çuvaldır. Üç aylık stok için 900 bin çuval alınması lazımdır.

• Toprak mahsulleri ofisi stok yapmak için sevidiyata bağlarsa bunlar değirmenlerin depolarında saklanacaktır.

• Belediye İktisat müdürlüğü lokanta, gazino ve birahanelerin sınırlarını ayırmama ait projeyi hazırlıyarak daimi encümene vermiştir. Bu mahaller, lüks, birinci, ikinci ve üçüncü olmak üzere dört sınıfa ayrılmaktadır. Bunlardan lüks, birinci ve ikinci sınıflar ayrıca tabiidat listesi de bulundurmaz. Mecburiyettir. Proje encümenin çıkarttığı sonra belediye reis muavininin başkanlığında, bir heyet bu mahalleri dolayarak sınıflara ayırmayı yapacaktır.

• Ticaret vekâleti Ankara ve İstanbul'da tatbik edilmekte olan pazarlıksız satış kanununun neticeleri hakkında yaptığı teklifati bitirmiş, kanunun tadiline karar vermiştir. Bu hususta hazırlanmasna başlanan proje ikmal edilmek üzere...

• Denizyolları idaresi cumartesi gününden itibaren Adalara göç edecekler için yüzde ellî tenzilatlı göç seferleri tertip etmiştir.

• Lise ve ortamekteplerde dersler dünden itibaren kesilmiştir. Yarından itibaren son sınıflarda bulunmayan talebinin karneleri tevzi olunacaktır.

• Enebi, ekalliyet, resmî ve hususî ilmektepler de pazartesi gününden itibaren tatil olunacaktır. Bu okullarda son sınıf imtihanlarına 30 mayısta başlanacaktır. Bugün bütün ortamektep ve iliselerde muallim meclisleri toplanarak talebinin sınıf geçme vaziyetlerini tespit edeceklerdir.

• Türk tebaası olan Avram Papazoglu isminde biri Atınada dolandırıcılık suçları yakalanmıştır. Ancak 31 yaşında olan bu zat kendisine üniversite profesörü süsü vermiş ve iki Yunan kitapçısına müracaat ederek bir kitap bastıracağını ileri sürmek suretiyle 6000 drahmi dolandırmıştır. Yunan polisi tarafından yakalanan Avram Papazoglu'nun üniversite profesörü değil, meşhur dolandırıcılık profesörü olduğu ve aynı zamanda kumarbazlıkta da büyük göhret bulunduğuna anlaşılmıştır.

• Papazoglu kumarda bilhassa kâğıt çalmak ve hile yapmakla meşhurdur. Kendisinin birçok dolandırıcılık hadiseleri daha bulunduğu meydana çıkarılmıştır.

• Ankara halkevi tarafından tertip edilen birinci amatör resim ve fotoğraf sergisi dün açılmıştır.

• İstanbul paket gümrüğü ve postanesinde işlerin daha süratle cereyanı için gümrük ve posta mütehasşatları toplantılar yapmaktadır.

• Romanyadan altı vagon yumurta talası gelmiştir, diğer bir parti de gelecek üzere. Bu talasın kilosu 27 kuruştan 13 kuruşa inmiştir.

• Haziran'dan itibaren esnafın aşılmasına başlanacaktır. Aşılmalara ricap eden esnafın yekünü 20 bindir. Ağı olumyanlar zorla sevkilecektir.

• Milli koruma kanununa göre mahkemeye verilmiş olan Hatay vapuru sahibi ve kaptanı Osman Marmara dün Bernet etmiştir.

Hariçte:

• Cebelittarık tahliyesi İspanyada emdiye ve telâş uyandırmış, bunun üzerine İngiliz hariciye nazırı, İngilterenin İspanyanın bittarlığına riayet edeceğini söylemiştir.

• Amerikalı demokrat ayandan Peter relisumhuria harbiye ve bahriye nezaretlerine verdiği bir lâyhada hükümetin deniz ve hava kuvvetlerini mütteliklere satmasını istemiştir. Bu lâyiha hariciye encümeninde tetkik olunacaktır.

Belçikadaki Müttelik kuvvetlerle Fransadaki ordu arasında irtibat Başkumandan Veygand:

"Bir ay mukavemet edersek zaferin dörtte üçünü kazanmış olacağız!"

DEĞİ

Paris, 23 (Hususi) — Valansiya ile Kambra arasında dün öğleden sonra Belçikada bulunan müttelik kuvvetlerle Alman kuvvetleri arasında başlayan harp bütün şiddetle devam etmektedir. Bu harbe mücavir bir mmtakada Aras ile Duay arasında Almanlar yeni bir taarruza geçmişler ve İleriye atılan motörli kitaların gerisinde 75 bin kişilik bir bisiklet ordusu kullanılmışlardır.

Bilindiği üzere Aras müttelikler tarafından dün geri alınmıştır. Bu suretle Arastan Abeville kadar sar kan ve bu havalideki halk arasm da panik çıkarmaya çalışan motörli Alman mütteliklerinin tardı üzerine Amyendeki Alman kitaları da geri çekilmek mecburiyetinde bulunmaktadırlar. Şimdi bir taraftan Valansiya ile Hambra arasında devam eden harpten sonra general Veygand idaresindeki müttelik kuvvetlerin planı kimen vuzuh kesilmiştir. Bu plan muvabince son yirmi dört saat zarfında Belçika'daki İngiliz, Fransız, Belçika kuvvetleriyle Şimali Fransadaki kuvvetler irtibata girmişlerdir. Bundan sonraki hareket esnasında Aras, Amyen, Sont Kentea arasında mevcut ikinci küçük cep istirdat edilecek ve Belçika ile şimali Fransa arasında tam irtibatı müteakip müttelik kuvvetler büyük bir ihtimalle bütün cepheelerde hareket geçeceklerdir.

ALMAN KUMANDANLIĞININ BİR İTİRAFI

Nitekim Veygand'ın bemanı danlığa tayininden sonra başlayarak mukavemet karşısında Alman ilerleyişinin durdurulduğunu bizzat Alman umumî karargâhı itiraf etmektedir. Bu hususta söz söyleyen bir general şöyle demiştir:

— Vaziyetin bariz vasfı, düşmanın hâlâ elinde bulunan harokâhasının gittikçe daralmasıdır. Fakat, her ne olursa olsun, sıkıştırılan düşman, yalnız adetçe çok kuvvetli olmakla kalmamakta fakat, aynı zamanda çok da iyi tehiz edilmiş bulunmaktadır. Bundan çıkan mâna düşmanın inhiâl

halinde olmağı ve binnetice Alman kitalarının önünde güç işler bulunduğudur.

ALMANLAR FRANSIZ MUKAVEMETİNİ KABUL EDİYOR

Vashington 22 (Hususi) — Garp cephesinde harbi idare eden Alman kumandanı Kaytel ile beraber çalışan general Rayssenav karargâhında Amerikan gazetecileri kabul ederek demiştir ki:

— General Veygand Fransız ordusuna her ne bahasına olursa olsun mukavemet etmeği emreylediği cihetle, Alman ileri hareketinin eski süratini muhafaza etmemesi tabiidir. Düşman bugün çok şiddetli mukavemet göstermiştir. Bununla beraber, henüz düşman ordusunun kuvayı külliyesine temas haline gelmiş bulunmuyoruz...

SOM ÜZERİNDEKİ BÜTÜN KÖPRÜLER ATILDI

Diğer taraftan Som üzerindeki bütün köprüler Fransız kitaları tarafından atılmış olduğundan, Almanların nehrin cepuh sahiline geçmek için yapacağı teşebbüsler, halen düşmanın orada elinde mevcut olmadığı sanılan birçok büyük vesaite ihtiyaç göstermektedir. Rethel mmtakasında Almanlar, Alsne nehrini geçmek teşebbüslerini telkarlamışlardır.

Montmedi müstahkem mevkiinin mukavemeti ve düşmanın son hücumlarında burada duçar olduğu büyük kayıplar üzerine, düşman, bu mmtakaya tasarruz hareketlerine nihayet vermeyi kararlaştırmış gibidir. Hatta burada ağır topçu ile şiddetli bombardımanları bile durdurmuştur.

ÇÖRÇİL VEYGANDLA KONUŞTU

Paris, 23 (Hususi) — Müttelik orduların yeni başkumandanı General Veygand Fransa ve Belçika'da yaptığı teftişlerden dönmüş ve kendisiyle konuşanlara kitaların maddi ve manevi vaziyetinden merman olduğunu söyleyerek "her fer" vazifesini şiddetli bir enerjili yapmalıdır. Bu takdirde bir ay mukavemetimiz sonunda zaferin dörtte üçünü kazanmış oluruz!" demiştir.

Diğer taraftan Veygand Londra'dan gelen İngiliz başvekil Çörçil ile de konuşmuştur. Çörçil askeri vaziyet hakkında malûmat aldıktan sonra Londra'ya dönmüştür.

KONT CİANO ARNAVUTLUKTA

Roma (Hususi) — İtalyan hariciye nazırı kont Ciano Arnavutluğa gitmiş ve Draca varmıştır. Nazir burada yapılmış ve yapılmakta olan nafislerini ziyaret edecek ve bazı Arnavut rüesasile konuşacaktır.

RUZVELT

Teslihat planının tacili için tedbir alıyor

Nevyork, 23 (A.A.) — Ruzveltin teslihat planlarının tatbiki için tacil ve tanzim etmek maksadıyla üç reis muavinini tayin edeceği haber verilmektedir. Şimdiki kabiliyetlerine nazaran tayyare imalathaneleri, ömüzdaki sene içinde 18.000 tayyareden fazla imalatla bulunamayacaklardır.

Amiral Stark, parlamento bahriye komitesinde beyanatta bulunarak donanmanın daha şimdiden muhtelif tipe tayyareler ihtihap etmiş olduğunu ve bunlar hakkında askeri esrardan olmağı dolayısıyla malûmat veremeyeceğini söylemiştir.

DAHİLDE

Başvekil muavinliği ihdası teklif edildi

Büyük Millet Meclisinin dünki celsesinde, Başvekillete bağlı matbuat umum müdürlüğü teşkiline ve vazifelerine ait kanun lâyihası görüşülmüş, tasvip olunmuştur.

Bu münasebetle söz alan Ali Rana Tarhan, Başvekillete bağlı diğer bazı müdürlükler bulunduğunu, yeni umum müdürlüğün de aynı makama bağlanışının Başvekilat işlerini biraz daha güçleştirceğini söylemiş, tedbir olarak Başvekil muavinliği ihdasını teklif etmiştir.

Meclis cuma günü toplanacaktır.

% 50 tenzille dünya şaheserleri

Bu tenzildan istifade için "Va. kr" gazetesinin okuyucularına verdiği kuponları toplamak kâfidir. Bunlardan bir aylığı gösterenler bu güzel kitapları yüzde 50 eksikliğine alırlar.

Hariçte:

• Cebelittarık tahliyesi İspanyada emdiye ve telâş uyandırmış, bunun üzerine İngiliz hariciye nazırı, İngilterenin İspanyanın bittarlığına riayet edeceğini söylemiştir.

• Amerikalı demokrat ayandan Peter relisumhuria harbiye ve bahriye nezaretlerine verdiği bir lâyhada hükümetin deniz ve hava kuvvetlerini mütteliklere satmasını istemiştir. Bu lâyiha hariciye encümeninde tetkik olunacaktır.

Secme fıkralar

İri ense merakı

Muzibin biri, iri enseli kimi görsen:

— Ah, şu enseye bir tokat ya pıstırabilsem diye içi gidermiş: Bir gün hamamdayken, göbek tasında kütük gibi enseli birisinin oturduğunu görmüş, kurnalardan birisine yaklaşıp şu adamın ensesine bir tokat indirene bir meci diye var demiş.

Yakınlardan biri meci diyeti a'lip, parmaklarını yayarak ense budur diye indirince, şişman adam homurdanarak dönmüş.

Beriki:

— Aman Beyabey, ayağım kaydı, tutundum, affet demiş. Ve şişman adam lâhale çeke'rek yerine oturmuş. Muzip tek'rar işaretle bir daha yerleşti ki, bir meci diye daha! Mecidiyelere

dayanamayan adam usulca yine sokularak tokadı yerleştirmiş.

Hiddetinden gözleri dönen şişman adam:

— Ulan köpoğlu, birincide yağın kaydı ses etmedik, ya bu ne halletmek?

— Bey brader, demiş, şu adamda meci diye, sende bu ense varken tokattan kurtulamazsın!..

Yahudi düşüncesi

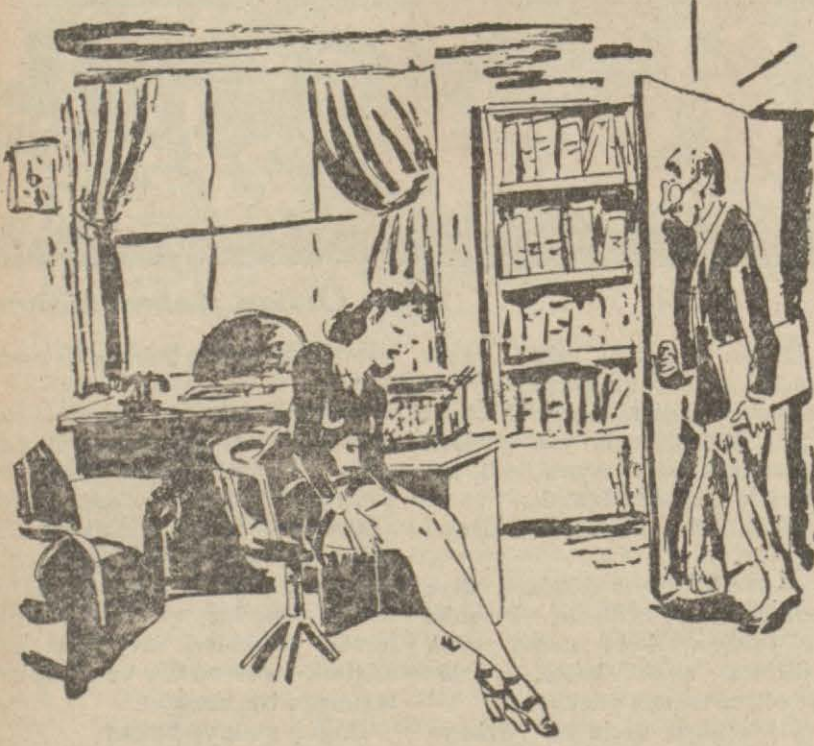
İsak ölüm döşğinde yatıyordu. Ağlayan hanımına dedi ki:

— Mazalto, çok yalvarırmı sana!.. Git küpeni, yüzüğünü, bileziklerini tak, süslen! Ondan sonra yanına gel!

Mazalo sordu:

— Ne için süsleneyim?

— Azrail seni süslü götür de belki beni bırakır, seni ahr.

İhtiyar memur — Ne zaman odaya girsem, siz çorabınızı yukarı çekerek bir vaziyette bulurum. Sebabi ne?
Yeni daktilo — Sizin ayak sesi niz, müdürün ayak sesine o kadar benziyor ki... Tefrik edemiyorum...

— Nasıl? Sana iki tekme vurdu da mukabele etmedin mi?
— Ne yapayım... Çok mahir bir futbolcudur...

— Eğer aşkı kabul etmezseniz derhal Şimal denizinde bir seyahate çıkarm.

Kadın

Meyva rejimi yapmak ne demektir?

Pazartesi günleri yiyeceğiniz şeylerin programı:

1 — Sabah kahvaltısı: Bir fincan çay ve mevsim meyvaları.
 2 — Öğle yemeği: Yine mevsim meyvaları, buna biraz badem, iki hurma, biraz kuru üzüm ilâve ediniz.
 3 — Yemekten sonra ağama kadar susadıkça şerbet veya limonata içiniz.
 4 — Akşam yemeği: Bir fincan sebze çorbası yeşil bir sebze ve yoğurt.

Fakat dikkat!..
 Eğer mideniz ve barsaklarınız zaıfısa meyva rejimi günü sabah kahvaltısı ve öğle yemeğinde şunları yiyiniz:

1 — Sabah kahvaltısı: Bir fincan et suyu, sebze ve yoğurt.
 2 — Bir yeşil sebze, "büyük bir tabak" bir olgun elma.
 Öğleden sonra her iki saatte bir, meyva suyu içiniz.

Manikürü nasıl yapmalı?

Pazar günleri sabahı evvelâ uzun bir müddet banyoda kalmalı, sonra tırnaklarla meşgul olmalı.

Pedikür niçin yapılır?

Pedikür bir lüks değildir. Her kadın için yapılması elzem olan bir şeydir. Ayaklarınıza ihtimam göstermek için onların size ıztırap vermesini beklemeye hiç de lüzum yoktur. Bunun için ayda bir kere pediküre gidip ayaklarınızı gösteriniz.

Güzel bir yürüyüş kadının bütün füsünudur. Ayakları acıyan bir kadın çabuk yorulur. Daima suratı asık olur ve bunun için çirkin görünür.

KIZIL SAÇLI KADIN

6

Dünyaya nakleden Muzaffer ESİN

Hasta doktor Bedrinin verdiği uyku ilacının tesiri altında tekrar uyumuştum.

Fakat ben uyumadım, bu da şaşılacak bir şey değil. Gece saat ikine doğru Baha Topuzoğlu odasına girmek üzere ikinci bir teşebbüs daha oldu. Bu defa, odaya girmek isteyen evi içeri sindeydi. Kapının dışında bir el bise hissettirdi ve çevrilen tokmağın çıkardığı hafif bir gürültüyü işittim. Kapı kilitliydi. Ağır ağır çevrilen bu kapı tokmağını odanın loş karanlığında gözlemlerim ken hislerimi tasvir edebilmek imkânsızdır. Ayaklarımın ucuna basa basa kapıya kadar gittim ve dinlemek için başımı kapıya dayadım. Sıcak bir yaz gününde hızlı hızlı soluyan bir köpeğin nefeslerini andıran bir ses işittim.

Ümitsizlikten doğan bir cesaret ve çılgınca bir korku beni harekete getirdi. Kilit içerisinde anahtar çevirdim, fakat titreyen elim bu işi o kadar beceriksiz bir tarzda yapıyordu ki kapıyı açmıya kadar on saniye geçti.

Dışarıda kimse yoktu. Donuk bid ışık soyağı aydınlatıyor, bir sıra kapalı kapılar ve karanlık bir delik gibi son basamakları görünmeyen merdiven. Gözlerim hiç bir hareket görmedim, bir şey yok diyecektim. Fakat aynam...

Önümde bir köşeye asılı olan büyük aynada arkamda kalan kapıların aksı var. Bu kapılardan birisi kımlıdayor, çok hafif, çok ağır bir kımlıdanış, fakat kımlıdayor.

Bu kımlıdanan kapının arkasındaki oda da ışık yok. Fakat bu kapı aralığında iki gözün ben-

nim bütün hareketlerimi tarassut ettiğinde şüphe yok...

Müthiş bir korku boğazımı sıkıttı. Kapı kapandı ve kapalı kaldı. Ben olduğum yerde çivilenmiştim. Nasıl bir cesaretle sofada birkaç adım atabildiğime ve bu kapının pencereye doğru ikinci kapı olduğunu anladığıma şimdi ben bile şaşıyorum.

Bu hareketi yaparken başka birisi tarafından tarassut edildiğini bilseydim bu cesareti bulacağım şüpheliydi. Fakat ancak kapıları saydıktan sonra dönerken, üst kattan inmiş bir adamın sofada olduğunu, ve gözleri yarı kapalı bir halde, hareketsiz beni gözlediğini farkettim.

Azalsın haykırıcağım. Haykırma soğukkanlılığım değil, korkum mani oldu. Her ikimiz de bana birer asır kadar uzun gelen birkaç dakika olduğumuz yerde kaldık.

Bu biraz Bahaya benzeyen bir genç adamdı. Aynı burun, aynı alın. Fakat daha soluk dudaklar, manasız bir çene... Korkum yavaş yavaş dağıldı. Bunun adı sık sık geçen Davut Topuzoğlu yani Canan'ın kocası olduğumu düşündüm.

Bu garip bir karşılaşma oldu, hiç birimiz bir kelime bile söylemedi, hattâ nefes bile almamış. O da çok yorgun bir tavırla hareketsiz duruyordu. Sonra yorgun bir yürüyüşle merdivene gitti ve bir hayal gibi gözden kayboldu.

Odaya girdim ve kapıya dayandım.

Bu adam sarhoş değildi, muhakkak garip duruşu, kendisine adetâ uykuda yürüyen bir adam

hissini veriyordu. Gecenin bu saatinde çoktan uykuya dalan sessiz bir evin içerisinde ne diye dolayıyordu?

Bu gece hiç uyumadığımı söylemeye hiç lüzum yok. Şafak sökerken ben halâ sezsizce uykuda oturuyordum. Yağmurun bitip tükenmek bilmiyen şırıltısı içerisinde en küçük bir gürültüyü bile kaçırılmak için yaptığım gayretten bitmişim. Yağmurun saat üçe doğru kesilmesi benim için en iyi bir teselli oldu. Gece uyumadan gözlerini kapıya, kulaklarını pencereye dikerek kalmak ne yorucu şey...

Nihayet güncü geldi. Gece gördüklerimden ve işittiklerimden iki netice çıkarmıştım. Birincisi Bahayı öldürmek isteyen bir takım insanların mevcut olduğunu, bu teşebbüslerin bundan sonra da sık sık tekrar edeceği? İkincisi derhal bu evden ayrılmak lüzumu.

Fakat bu kararı tatbik edemedim. Şimdiye kadar hiç bir hastamın yanından ayrılmış değildim. Fakat ilk verdiğim karardan caydığımı acı acı pişman olacağım günler hiç de uzak değilmiş.

Güsün ilk ışıklarla beraber kalktı, gerindim ve ışığı söndürdüm. Döndüğüm vakit Topuzoğlu'nun yaralı kolunu kımlıdayor, birkaç kelime mırıldandığını sezdim. Beni çağırıyor sandım ve üzerine eğildim: Hesiz uykuyordu. Fakat mırıldandığı cümleleri vazihan işittim:

— Ali, defol buradan!

Sonra hafif bir seslevegüçlülükle ilâve etti:

— Su su kuyu...

Söylediği sözlerin bunlar olduğuna tamamilen emindim. Fakat acaba bu cümlelerin manası neydi? Busdan sonraki kelimeler bir mırıldanış halinde hastanın ağzından sönüdü. Yeniden kımlıdaydı, gözlerini açtı, şaşkın, biraz da korkan bir bakışla bana baktı:

— Ne var? Ne oluyor?

Yüzü birdenbire aydınladı:

— Ha siz misiniz hastabakıcı!

Başlarınızı çıkarmış, saçlarınızı gözümüştünüz. Onun için sizi tanıyamadım. Galiba rüya görüyordum. Gözümü açtım sizi karşımda görünce korktum adetâ!

— Neler görüyordunuz rüyamızda?

— Manasız bir takım şeyler! Geceleyiş çok yağmur yağdı mı?

— Ebeyye...

Aynanın önünde saçlarımı düzelttim. Başımı giydim ve balkona doğru yürüdüm. Güneş bahçenin üzerinde neş'eli neş'eli parlıyordu. Bu güzel manzara karşısında bütün korkularım, güneşin emdiği son yağmur damlaları gibi, silindi. Balkona şöyle bir baktım. Katlanarak duvara dayanmış ağır, kapanır iskemle ve daha başka iki delil geceleyin gördüğüm şeylerin, bozuk sinirlerimin bana oynadığı bir hayal oyununu olmadıgı vazihan isbat ediyordu. Bu delillerden birisi bir kum duranın temasından döktülen bir çamur iziydi. Halbuki bir gün evvel balkon tertemizdi.

Diğeri tam pencerenin kenarına düşmüş beyaz ve ıslak bir zarf idi.

Bunların en anlaşılmayan tarafı, ıslanmasın diye kapanarak duvara dayanmış olan ağır kapanır iskemleydi. Halbuki ben bu iskemleyi açık olarak bıraktığımı, kan kat'iyen emindim. Bu çeşit iskemleleri kapamanın uzun ve sıkıcı bir iş olduğunun herkes bilir. Adı bir hırslı böyle bir tedbire aslâ müracaat etmez.

Eğildim, zarfı aldım. Zarfın üzerinde adres yoktu. Kapanmış da değildi, zarfı açtım.

III

Baha telâşlı telâşlı sordu:

— O nedir? O nedir?

Kâğıdı zarftan çıkarmıştı mihale. Bu âdi cinsten beyaz bir mektupluk kâğıttı, bükülmüş ve zarfın içine sokulmuştu. Fakat asıl garip olan şey kâğıdın üzerinde hiç yazı olmamasıydı. Kâğıt tamamıyla beyazdı.

Baha Topuzoğlu keskin bir sesle emretti:

— Veriniz onu bana, o bana yazılmıştır. Niçin bu mektubu açtınız ve okudunuz?

Öfkeli bir tavırla:

— Mektup, dedim, ne siz ne de başkası yazılmıştır. Alınız. Bu sadece beyaz bir yaprak kâğıttır.

Kâğıdı acele aldı, çabukça muayene etti ve hiddetle bana baktı:

— İçerisinde birşey vardı bu num, siz aldınız.

— Hayır. Siz beni ne zannediyorsunuz?

(Devamı var)

Hikâye

Bir Serseri

ANDRE MORUVA'DAN

Çeviren: C. E.

Müstantikin karşısına arkasında sadece beyaz bir gömlek, ayaklarında binbir yerinden yamalı delik çoraplar, za'yıf, kara kuru bir Mojik getirilmişti. Kollarla örtülü, çillerle lekeli yüzünden aşağı sarkan gür sakal, kirpikleriyle karışarak gözlerini örten kaşları ona yabancı, korkunç bir şekil vermişti. Belki yıllardanberi tarak görmemiş, makas dokunmamış saçları bu yabancılığı bir kat daha arttırıyor, ona iri bir örümcek manzarası veriyordu.

Müstantik:

— Deni Grigoryef, dedi yaklaşık ve suallerime cevap ver! Hat muhafızı Yuvan Simyonof Akinkof 8 temmuzda hat boyunca gezerken seni traverslere bağlayan cıvatalardan birini sökmüş görmüş. İşte o cıvata bu. Hâdis böyle mi oldu?

— Anlamadım.

— Bu iş Akinkof'un söylediği gibi mi oldu, diyorum.

— Evet. Şüphesiz öyle.

— Pekâlâ, cıvatayı ne için söküyor-

— Anlamadım.

— Canım bu ikide birde anlamadım demeyi bırak da sualime cevap ver. Bu cıvatayı niçin söktün?

— İhtiyacım olmamış olsaydı sökmezdim.

— Bu cıvata senin ne işine yarar?

— Cıvata mı? Biz onları oltalarımızda kurşun yerine kullanırız.

— Bu bizim oltalar mı?

— Biz... Adamlar... Klimov Mojikleri..

— Arkadaş beni dinle ahmaklık etmeye lüzum yok. Doğruyu söyle bu masallarla beni kandıramazsın.

Deni gözlerini kırıştırarak cevap verdi:

— Anlamadım. Neden? Ben mi yalan söylüyorum. Ben doğduğumdanberi yalan söylemedim. Şimdi ne için söyleyecekmişim. Kurşun olmayınca iş görülebilir mi? Oltana balık yahut solican takdın. Bu oltalar kurşunsuz batır mı? Yalan söylüyorum ha, istediğin balıkçıya sor. Yem suyun üstünde yüzse ne işe yarar? Balıklar yeme ancak suyun dibinde vururlar. Eğer yem suyun üstünde yüzse ne olur..

— Sana bunları soran var mı?

— Anlamadım... Sen sordun. Bizde efendiler bile hep böyle balık avlarlar. Biz kurşunsuz avlanamayız. Bunu ancak ahmaklar yapar ki onların da akıllı çabuk başlarına gelir.

— Demek ki sen cıvatayı kurşun yerine kullanmak için söktüğünü itiraf ediyorsun?

— Aşık oynamak için değil ya.. Elbette kurşun yerine...

— İyi ama sen bunun yerine bir demir parçası, bir kurşun, hattâ bir çivi kullanabilirsin?

— Kurşun sokakta bulunmaz. Onu satın almak lazım. Çiviye gelince o da birşeye yaramaz. Cıvata başkası nâfile. Cıvata hem ağırdır, hem de ortası delik..

— İyi bir halt mı yedin sanki? Anandan dün doğmuş gibi bilmemezlikten ge-

liyorsun. Odun kafalı. Cıvatayı sökmekle nasıl bir felâket vukua geleceğini bilmiyorsun? Hat muhafızı seni görmemiş olsaydı tren yoldan çıkacak, vagonlar birbirine girecek, sen de binlerce kişinin katili olacaktın.

— Anlamadım. Ben mi katil olacaktım. Allah esirgesin. Elhamdülillah biz canı ve serseri değiliz. Ben bu yaşa geldim, tek kimseyi öldürmedim. Hattâ aklıma böyle birşey koymadım bile. Bak bak şu düşündüğün şey...

— İnnellah maassabirin. Peki şimen difer kazaları sana göre nasıl olur? Hattın bütün cıvatalarını sökmüce mi tren devrilir?

Deni istihza ile karışık bir tebessüm ağız genişletirken saf, mütehayyir bir bakışla müstantike baktı:

— Efendi, dedi. Biz köyde çoktanberi bu cıvataları söküyoruz. Kaza şimdi mi olacak? Tren şimdi mi devrilecek, adamlar şimdi mi ölecek? Eğer ben oradan bir ray kaldırırsam, yolun üstüne bir didek korsam tren o zaman devrilir. Bu topu topu bir cıvata. Ne çıkar bundan?

— Be adam bu cıvatalar rayları traverslere mıhlars... Bunu kafana koy!

— Biliyorum, pekâlâ anlayorum fakat biz cıvataların hepsini sökmeyoruz. Öbürlerini bırakıyoruz. Merak etmeyin biz işi biliriz. (Deni sözünü bitirdikten sonra uzun uzun esnedi.)

— Geçen sene burada bir tren yoldan çıktı, neden, biliyor musun?

— Anlamadım.

— Geçen sene trenin niçin yoldan çıktığını biliyor musun? diyorum.

— Bunun tabii efendiye anlatmışlardır. Allah kime akıl ihsan ettiğini bilir. Fakat siz geçmişte olan şeyi şimdiyle karıştırıyorsunuz. Nasıl olur?

Budala; köylü muhafız yakama yapıştı sürüye sürüye beni buraya getirdi. Efendi, rica ederim onun benim göğsüme ve dişlerime yumrukları vurduğunu yazmayacağım.

— Senin evini ararlarken muhafızlar bir cıvata daha bulmuşlar, bunu nereden ve ne zaman söktün?

— Kırmızı sandığın altındaki cıvatayı mı soruyorsunuz?

— Kırmızı sandığın altında olup olmadığını bilmem onu senin evinde bulmuşlar. Ne vakit söktün bu ikinci cıvatayı?

— Onu sökmedim onu bana ifaşa verdi. Sandığın altında duran. Bu. Avluda kızıgım içinde bulunana da Petrokanla beraber sökmüştük.

— Petrokan da kim?

— Mitrokan Petrof. Siz onu tanımaz mısınız? Mitrokan Efendilere satmak üzere balıkçı yapıyor. Ona çok cıvata lazım.

— Ben her ağ için en aşağı on cıvata veririm.

— Dinle sana ceza kanununun (1081) inci maddesini okuyorum:

"Demiryollarında trenleri tehlikeye koyabilecek her türlü hasarı ika eden fail eğer bu hareketinin bir kazaya sebebiyet

vereceğini bildiği halde..." Anlarsun, değil mi? Cıvataları söktünce ne olacağını pekâlâ biliyordun, dur dur inkâra kalkışma!

"Bildigi halde kasden yapmışsa hıde-mati şakaya ve nefye mahkûm edilirler."

— Şüphesiz. Siz bunu benden daha iyi bilirsiniz. Eh efendi biz cahil adamları. Anlayabilir miyiz?

— Cin gibi anlarsun. Anlarsun da anlamamazlıktan geliyorsun. Yalan söylüyorsun.

— Yalan söylemekten ne çıkar? Bana inanmayorsanız köylüye sorunuz. Kurşunsuz yalnız kefal avlanabilir. Ufak balıklar kurşunsuz tutulmaz. Şabo balıkları...

— Yine mi şabo balıklarından bahse başladın?

— Bizim nehirde şabo balıkları yoktur, olsa da bu oltalarla tutulmaz.

— E. Yeter artık... Sus!

Odada uzun bir sükût oldu. Deni sol bacağının üzerine attığı sağ bacağın salıyayor ve mütemadiyen önündeki yeşil masaya bakarak sanki önünde masa yokmuş da bir güneş varmış gibi gözlerini kırıştırıyordu. Müstantik yazısını bitirmeğe uğraşırken:

— Gidebilir miyim? diye sordu.

— Gitmek mi, acele etme babalık, ben seni salıvermiyeceğim.

Deni gözlerini kırıştırarak vazgeçti. Kalın kaşlarını kaldırarak müstantikin yüzüne baktı:

— Anlamadım. Beni salıvermiyecek misiniz. Fakat efendim benim vaktim yok. Pazara gidip Pegordan yağ için üç ruble alacağım.

— Sus, kafanı karıştırm!

— Beni hapse atacaksınız ha.. Niçin.. Bir kabahtım varsa hapse giderim. Orta da ne sebep var, düşünüyorum. Ben bir şey çalmadım. Hiçbir kabahtım yok..

Eğer eski şeylerden dolay ise rica ederim nahiye müdürüne inanmayın bizim nahiye müdürü dinsiz bir adamdır.

— Sus diyorum!

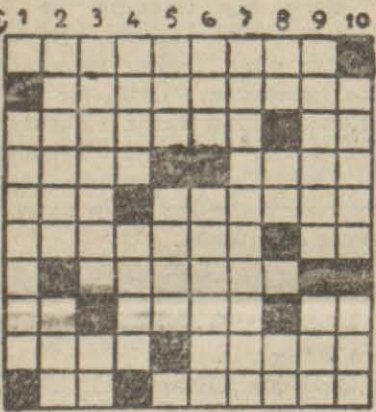
— Susdum. Yalnız müdür vergi defterine dikkatli bakm. Eğer birkaç kapık borcum kaldıysa... Eh... Ne yapalım herşey razıyım.. Biz üç kardeşiz... Doğruyu söylemeli. Kozma Grigoriyef, Betmor, Grigoriyef ve ben Deni Grigoriyef.

— Zihnini şaşırtıyorsun, hayvan!

Hey.. Alın götürün şunu...

İzbandut gibi üç jandarma tutarak sürüklemeye başladılar. Deni istinkak daire sinin kapısından çıkarılırken hâlâ haykırıyordu:

— Biz üç kardeşiz. Biri başkasının yerine mes'ul edilemez. Kozma borcunu vermiyor. Biçare Deniyi hapse tıkiyorlar. Hey hâkimler.. Neredesin velinimetimiz General. O öldü.. Sağ olsaydı size hâkimlik nasıl olacağını öğretirdi. Gelişi güzel hüküm verilemez. Cürüm ortada olur, ondan sonra hükmedilir. Beni kırbacla dövülebilirler. Fakat bunun için sebep olmalı, insanda vicdan bulunmalı.. Vicdan bulunmalı...

Günlük bulmaca

1 — Rasgele, 2 — Sohbet, 3 — Bir çiçek, 4 — Ekin biçme âleti, Periye, 5 — Suların çekilmesi, ıztırap veren, 6 — Bir şeyin üstünden sıçramak, iki harf, 7 — Mamulât, 8 — Nota, Bağlantı, beyaz, 9 — Bir erkek ismi, büyük testere, 10 — Yemek, genlik.

Yukardan aşağı:

1 — Asyanın cenubunda bir ada, 2 — Beylik, ödeme, 3 — Seri, meşgale, 4 — Talik edilmiş, emeller, 5 — Cebel, derinlikler, 6 — Öksürme sesi, bir kadın ismi, 7 — Niyete bakan hatun, 8 — Baba, köpek, tersi açmak-tan emirdir, 9 — Rutubetli, eski bir Türk kabile reisi, 10 — Sonuna (I) gelirse itina ile hareket olur, mebzûl değil.

76 No. 11 bulmacamızın halîli:

Soldan sağa:

1 — Muhasebe, 2 — Kıralk ev, 3 — Ortak, çini, 4 — Çalkama, 5 — Yelik, 6 — Anruk, Çalı, 7 — La-Metelik, 8 — Sus, Kuka, 9 — Aç, Melez, 10 — Rehin, Nane.

T.İŞ Bankası

1940 Küçük Cari Hesaplar

İkramiye Planı

1 adet 2000 lira.	= 2000.—	lira
3 — 1000	= 3000.—	—
6 — 500	= 3000.—	—
12 — 250	= 3000.—	—
40 — 100	= 4000.—	—
70 — 50	= 3750.—	—
210 — 25	= 5250.—	—

Kesideler: 1 Şubat, 1 Ma-yıs, 1 Ağustos, 1 Ekim tarihlerinde yapılır.